

VII. Fra Uggelhusene til Randers fiftes betydeligt med Baad, Ruser, Toggergarn, Drivgarn, Malekurve og Malejern, saa og ved Tatten (en fordærvelig Fiskemaade, som kun fanger de smaa Fiske (de smaa Aal), idet de store ved Opdræktningen falde af). Baadfiskeriet drives særlig fra Uggelhusene til „Bingaarden“ og ved „Ladestedet“ samt „Overløbet“, paa hvilke to Steder Fiskeriet er meget heldigt. Paa dette Stykke drives et betydeligt Fiskeri efter Aal ved Maleruser, anbragte i Kanten af Sejlløbet. Forinden „Bredningen“ ved Tjærby, tæt ved Ladestedet og i Tjærby Bredning, særlig det gamle Sejlløb, er der god Fangst af Ørred og Helt. Paa hele Fjordstrækningen fra II til VII fiftes foruden de særlig fremhævede Arter ogsaa Abborrer, Staller, Malehaser, Torst og Gedder. Efter at Gedden, Abborren og Skallen have leget i det første Vand i April og Maj Maaneder, søge disse ud i det salte Vand til hen i August Maaned, hvorpaa de igen trække ind paa Ferskvand. (Naar de saaledes trække ud til Havet, blive de fangede i store Mængder, men da de i denne Tid ikke due, blive de solgte for Spotpris eller brugte til Svinesøde, hvorfor Fangsten af dem paa denne Tid burde forbydes.)

VIII. Fra Randers til Frisenbold Fiskegaard og videre bruges der Baad, Drivgarn og 4-, 5-, 6-masket Grimegarn (Toggergarn). Fiskeriet her drives væsentligt fra Randers, ogsaa fra Romalt og Uggelhusene. Her vilde kunne drives et meget betydeligt Fiskeri i den Tid, Ørred, Helt og Gedder søge op i Aaen for at lege, og naar Spærringen ved Fiskegaarden ophørte, vilde dette Fiskeri formentlig kunne drives helt op til Silkeborg.“

Af foranstaaende i Kommissionsbetænkningen af 25de September 1884 indeholdte Skildring af Fiskeriet — Laksfiskeriet undtaget, som jeg senere skal komme til tilligemed Kommissionens Omtale af samme — paa hele Fjordens Udstrækning lige fra Udmundingen i Havet og indtil Frisenbold Fiskegaard fremgaar, at, hvad der var at vente i et saadant Farvand, paa store Strækninger af samme, navnlig omtrent lige op til Randers, forekomme jævnsides baade Saltvands- og Ferskvandsfiske, saaledes Gedde, Abborre, Skalle, Flynther og Torst. Dette er omtrent det samme Forhold som t. Eks. i Sundene omkring Sydjylland, hvor ligeledes de samme Fiskearter forekomme jævnsides i Brakvandet. Hvad angaar de lakseartede Fiske (den egentlige Laks, Ørred og Helt), forlade disse, som bekendt, Havet og gaa op i Ferskvandet for at yngle, medens omdvendt Aalen i samme Djemed gaar fra Ferskvandet ud i Havet.

I hvor lang Udstrækning af Fjorden Vandet er brakt, er meget variabelt efter Omstændighederne. Naar stærke østlige Vinde sætter meget Vand fra Havet ind i Fjorden, kan Vandet i samme vise sig brakt næsten op til Randers. Omdvendt kan Lavvande i Havet, tilmed i Forbindelse med stærke Regnstyl eller Tøbrud, bevirke, at Vandet viser sig først indtil et Stykke nedenfor Uggelhusene. Der kan saaledes, om end paa Strækningen ovenfor Randers Vandet sikkert altid er ferskt, ikke trækkes en bestemt Grænse mellem Fjordens Brakvand og Ferskvand lige saa lidt som mellem Gudenaalen og Fjorden, der gaa umærkeligt over hinanden, idet sidstnævntes langstrakte flodlignende Konfiguration gør Forholdet meget forskelligt fra saadanne Tilfælde, hvor ellers en Aa har en let paavisselig Udmunding i en Fjord eller Buaat.

Hidtil har Fjorden fra de ældste Tider, hvorom Efterretninger findes, og lige til Nutiden i retslig Henseende været betragtet som saadan i hele det gamle Fjordlejes Udstrækning lige op til Frisenbold Fiskegaard, denne medindbefattet, og som Følge heraf har der for Fiskeriet i dette Vandareal gældet den samme Regel som for Fiskeriet i Landets øvrige Fjorde, nemlig at dette er frit for enhver dansk Underaat, en Regel, der i sin Almindelighed maatte tidligere tydeligt var udtalt i Forordningen af 2den Januar 1740*) og er bibeholdt i § 1 af den ny Fiskerilov af 5te April d. A.

Som bekendt har den Paaftaand, som den ny Ejer af Frisenbold Fiskegaard, eksam. juris Ostenfeldt, efter hans Erhvervelse af samme ved Skøde af 12te Marts 1879, har rejst paa Eneret for sig til Fiskeriet i Sejlsbybet lige fra Fiskegaarden til Udbyhøj, givet Anledning til, at under en derom af ham mod de 3 Gaardmænd Niels Kjeldsen, Niels Pedersen og Peder Berche anlagt Retssag er en Række ældre Dokumenter bleve fremdragne, i hvilke det nævnte Vandareal betegnes som Fjord. Som Eksempler herpaa, der lettelig kunne forøges med flere, skal her nævnes følgende. Saaledes taler Kongen i Intimationen af det aabne Mandat af 8de Marts 1664, „omb alle de Laksogaarders og

*) Findes ikke i Schous Udtog af Forordningen, men er efter den officielle Svartudgave aftrykt i Rigsbogs-tidenden for 1883—84, Tillæg B., Sp. 1418.